

Izhaja vsake srede. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamke za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Sijajna zmaga državne misli

Za Jugoslavijo glasovalo nad 150.000 Slovencev. — Državljska zavednost Slovencev je sijajno prestala preiskušnjo. — Gremo novi dobi nasproti. — Ogromna večina Hrvatov in Srbov za Jugoslavijo. — Državna lista je prejela 2,325.245 glasov.

Volitve dne 8. novembra so se končale s presenetljivim uspehom: Kljub ogromni in silni agitaciji nekaterih bivših strankarjev, ki so vsled užaljenega samoljubja ljudem prigovarjali, naj ostanejo doma, kakor da bi menda samo oni in nihče drugi ne imeli pravice priti do besede v državi — kljub tej agitaciji se je ogromna večina naroda izrekla za državno politiko, ki naj se vodi v bodoče ne po starih strankarskih načelih, ampak v pravem jugoslovanskem duhu enotnosti države in resnega in treznega gospodarskega dela.

Nedeljske volitve pa imajo tudi velik zunanje-političen pomen. Mi vemo, da ima naša država dosti nasprotnikov, katerim je že sam obstoj naše države trn v peti in ki komaj čakajo, da bi mi vsi skupaj izginili z zemljevida. Ti naši »lepi prijatelji« so mogoče v nedeljo še težje čakali na izid volitev kakor mi sami, ker so na tihem vendar upali, da se bodo čez noč uveljavile (magari indirektno) stare naše razprtije. Če bi se bilo to dogodilo, bi bil naš kredit v svetu silno omajan, kajti na človeka, ki mu grozi razpad, nihče več ne da nič. Narodni in državni zavednosti vseh delov naše kraljevine pa se moramo zahvaliti, da so se vsa pričakovanja naših nasprotnikov sramotno izjalovila. V nedeljo je vse jugoslovansko prebivalstvo zaklicalo vsemu svetu z mogočnim glasom:

»Tu smo in tukaj hočemo ostati! Mi hočemo živeti v svoji lastni državni hiši in nikdar nočemo biti več podlaga tujčevi peti! Mi hočemo ostati v svoji kraljevini Jugoslaviji, ker vemo, da nam je tukaj še najbolje! Vemo sicer, da še nimamo vsega, kar si želimo, ampak tudi to, česar še nimamo, bomo dosegli z združenimi močmi in s složnim gospodarskim delom!«

Posebne pomena pa je izid nedeljskih volitev še za nas Slovence. Mi živimo ob skrajni meji, deloma ob avstrijski, deloma ob italijanski, in mi vemo, da bi bili mi prva žrtev, če bi zapihala odkod preko nas kakšna mrzla in neprijetna sapa. V takem položaju pa za nas ni druge pomoči in rešitve, kakor da živimo v lastni državi in to v kolikor mogoče močni in krepki lastni državi!

In samo v veliko korist nam more biti, če smo se zlasti mi izrekli v tako obilnem številu za državo! Kdor dela za državo, za tega bo delala in tega bo branila tudi država z vso svojo močjo!

In še nekaj je važno. Iz raznih izjav članov vlade je razvidno, da sedanje stanje ne bo ostalo večno in neizpremenjeno kakor je, ampak da se bodo stvari razvijale naprej v duhu še širše demokracije. Minister Kumandi n. pr. je napovedal, da se bodo kmalu

vršile volitve v banovinske skupščine, ki bodo imele zelo širok in tudi samostojen delokrog. To bo velika in silno važna pridobitev za državo in za banovine. Takega razvoja in takih pridobitev v smislu širše demokracije pa more biti deležen in sme biti vreden narod, ki se zaveda svojih dolžnosti ne samo do samega sebe, ampak tudi do države. Kakor kmet ne izroča cele ali pa vsaj enega dela kmetije svojemu petletnemu nedoraslemu sinu, ampak mu je da šele takrat, ko pokaže svojo gospodarsko zrelost, tako je tudi v državi: tudi država ne more prepustiti važnih političnih in gospodarskih poslov nezrelim ljudem, ampak samo tistim, o katerih je prepričana, da so dovolj zreli in zavedni, da vzamejo del svojega gospodarstva v svoje

roke.

Pri takih velikih reformah in pri delu za napredek pa je treba pokazati svojo zrelost s sodelovanjem, ne pa s tem, da stojiš ob strani kakor štor in nemo čakaš in gledaš, kaj bo. Jasno je, da se ne bo v eni noči izpremenilo vse, ker se vse na svetu izpremenja počasi in polagoma; zato pa je treba za vsako potrebno in zaželjeno izpremembo vložiti mnogo dela in truda, predno pride.

V nedeljo je ogromna večina našega naroda izrekla, da noče stati v kotu in da hoče biti zraven in krepko pomagati, ko se bo preurejala naša državna hiša. Ta politika je v današnjih težkih časih edino pravilna in to je narod tudi sam čutil v svojem srcu, in zato je šel volit.

Poslanci v Dravski banovini

V nedeljo so bili v Dravski banovini izvoljeni naslednji kandidati:

Ljubljana-mesto: dr. Albert Kramer, minister za gradbe.

Srez Brežice: Ivan Urek, posestnik in župan v Globokem.

Srez Celje: Ivan Prekoršek, upravitelj javne bolnišnice v Celju.

Srez Črnomelj-Metlika: Danijel Makar, posestnik in gostilničar v Metliki.

Srez Dolnja Lendava: Anton Hajdinjak, posestnik v Odrancih.

Srez Gornji grad: Rasto Pustoslemšek, novinar v Ljubljani.

Srez Kamnik: Anton Cerar, posestnik in gostilničar v Kamniku.

Srez Kočevje: Ivan Pucelj, minister in posestnik v Velikih Laščah.

Srez Konjice: Karol Gajšek, notarski kandidat v Konjicah.

Srez Kraňj: Janko Barle, župnik v Ljubljani.

Srez Krško: Alojzij Drmelj, posestnik in župan v Boštanju.

Srez Laško: Alojzij Pavlič, profesor verouka v Celju.

Srez Litija: Milan Mravlje, geometer in posestnik v Ljubljani.

Srez Logatec: dr. Stane Rape, tajnik Zveze kulturnih društev v Ljubljani.

Srez Ljubljana-okolica: Albin Koman, posestnik v Vižmarjih.

Srez Ljutomer: Jakob Zemljič, posestnik in župan v Radencih.

Srez Maribor-desni breg: Anton Krejči, tovarniški ravnatelj v Rušah.

Srez Maribor-levi breg: dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru.

Srez Murska Sobota: Josip Benko, industrijec in župan v Murski Soboti.

Srez Novo mesto: Anton Klinc, župan v Gornjem polju.

Srez Prevalje: Inž. Franc Pahernik, posestnik v Vuhredu.

Srez Ptuj: Lovro Petovar, poštar v p. in posestnik v Ivanjkovcih.

Srez Radovljica: Ivan Mohorič, glavni tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani.

Srez Slovenjgradec: dr. Bogumil Vošnjak, poslanik v p. v Beogradu.

Srez Šmarje: Vekoslav Spindler, novinar v Mariboru.

Volilni uspehi v Dravski banovini

Srez Ljubljana-mesto: volilni upravičenci: 16.460, glasovalo: 13.464, v odstotkih: 82, kandidati: dr. Kramer 13.464;

Brežice: 8.534, 4.899, 57-40, Urek 3.398, (Krulj 1.501);

Celje: 16.671, 7.372, 44-6, Prekoršek 4.543, (Pikl 2.829);

Črnomelj-Metlika: 6.068, 3.206, 52-38, Makar 1.650, (Lovšin 1.556);

Dolnja Lendava: 9.533, 6.195, 64-60, Hajdinjak 3.511, (Faflik 2.684);

Gornji grad: 4.677, 2.621, 56-04, Pustoslemšek 1.339, (Goričar 1.282);

Kamnik: 9.573, 4.147, 43-31, Cerar 2.506, (dr. Rožič 1.009, dr. Potokar 632);
 Kočevje: 9.721, 6.485, 67, Pucelj 6.485;
 Konjice: 5.241, 1.387, 26-46, Gajšek 1.349, (Goričar 38);
 Kranj: 14.402, 7.002, 50, Barle 7.002;
 Krško: 13.360, 6.272, 46-95, Drmelj 1.895, (Grebenc 1.891, Majcen 1.495, Vale 991);
 Laško: 9.977, 5.779, 60-34, Pavlič 3.399, (Juvan 2.380);
 Litija: 9.862, 4.247, 43-06, Mravlje 2.755, (dr. Zorec 1.016, Turk 476);
 Logatec: 7.255, 3.770, 52, dr. Rape 3.770;
 Ljubljana-okolica: 19.099, 10.551, 55-04, Koman 5.675, (Jarc 2.045, Zebal 1.464, Pavčič 1.174, Šinkovec 193);
 Ljutomer: 10.247, 4.768, 46-53, Zemljic 4.768;

Maribor-desni breg 13.860, 7.723, 56, Krejči 3.290, (dr. Vauhnik 2.349, Kirbiš 2.084);
 Maribor-levi breg: 22.789, 12.970, 54, dr. Pivko 12.970;
 Murska Sobota: 14.825, 10.812, 76, Benko 5.147, (Hartner 5.079, Vezir 586);
 Novo mesto: 11.741, 5.606, 47-72, Klinc 4.711, (Zupanič 895);
 Ptuj: 18.335, 7.101, 39, Petovar 5.213, (Vuk 1.490, Petek 398);
 Radovljica: 9.955, 6.976, 70-07, Mohorič 4.236, (Ažman 2.740);
 Slovenjgradec: 7.616, 2.227, 29-10, dr. Vošnjak 1.162, (Rupnik 711, Mermolja 354);
 Šmarje: 11.368, 3.124, 27-48, Spindler 1.241, (Zdolšek 1.162, Drogenik 721);
 Prevalje: 8.395, 2.722, 32-43, inž. Pahernik 1.704, (dr. Rapotec 1.018).

Zahvala predsednika vlade

Iz Beograda poročajo uradno: Predsednik ministrskega sveta in notranji minister g. Peter Živković je dal danes novinarjem to-le izjavo:

Podatki o volitvah v narodno skupščino se pravkar urejajo na podlagi prejetih poročil. Glasovalo je 2.325.245 volilcev, in sicer v

Beogradu	38.324
dravski banovini	150.796
savski banovini	391.512
vrbaski banovini	171.292
primorski banovini	82.417
drinski banovini	288.858
zetski banovini	174.614
dunavski banovini	459.373
moravski banovini	290.617
vardarski banovini	277.442

Zaradi primerjave povdarjam, da presega število volilcev, ki so včeraj glasovali za državno listo, na kateri sem bil nositelj, skupno število vsem strankam pri volitvah leta 1927. oddanih glasov.

Prestolnica in vsi naši kulturni centri so daleč prekosili volilno udeležbo pri prejšnjih volitvah.

V Beogradu (mestu) je včeraj glasovalo 31.500 volilcev, leta 1927. pa je bilo 27.000 volilcev vseh strank.

V Zagrebu je bilo včeraj oddanih 23.204 glasov, leta 1927. pa so vse stranke skupaj dobile 19.530 glasov.

Zahvala volilcem v radovljiškem srezu

V srezu Radovljica je bil izvoljen z večino 1420 glasov, ki jih je dalo v glavnem industrijsko delavstvo na Jesenicah, za poslanca g. Ivan Mohorič. Za 2740 glasov, ki sem jih prejel, mi je prijetna dolžnost, zahvaliti se vsem volilcem našega sreza. Odbor, ki je bil izvoljen 29. septembra 1931, v katerem so zastopani vsi stanovi in pristaši vseh bivših strank, bo obstojal še naprej.

Vse Volilce, ki so oddali glasove za mojo kandidaturu, zlasti pa ono veliko število kmečkih volilcev, ki so mi izrazili zaupnico ter nameščence zagotavljam, da bom skušal na vseh mestih s svojimi najboljšimi močmi jih zastopati ter jim pri njih težnjah in potrebah pomagati. Kot najvažnejše smatram, da se čimprej izvede agrarna reforma v našem srezu ter omili gozdni zakon glede paš. Za povzdigo tujsko-prometnih krajev smatram za najvažnejše dograditev potrebnih gorskih cest, zlasti pa ceste Boh. Bela—Gorjuše—Koprivnik—Srednja vas. Enako se bom zavzemal zato, da se najde izhod iz lesne krize ter odpre lesna tržišča, ker je prevoz in obdelava lesa glavni vir dohodkov v našem srezu. Zavzel se bom tudi za nerešena socialno-politična vprašanja, ki zadevajo delavstvo in nameščence, zlasti pa za omilitve in odpravo brezposelnosti. Zavzemal se bom

V Ljubljani je to pot glasovalo 13.464 volilcev, pri prejšnjih volitvah pa je bilo oddanih za vse stranke skupaj 10.100 glasov.

V Sarajevu je včeraj glasovalo 15.980 volilcev, leta 1927. pa 12.765.

V Nišu je bilo včeraj oddanih 21.193 glasov, leta 1927. pa so vse stranke prejele 15.511 glasov.

V Novem Sadu je sedaj glasovalo 10.446 volilcev, pri prejšnjih volitvah pa komaj 5.165.

Podobno je bilo na Cetinju, v Osljeku in v drugih mestih. Ti izidi so taki, da kažejo pravec, v katerem se bo moralo v bodoče razvijati naše nacionalno in državno življenje. Z včerajšnjim zgodovinskim glasovanjem je naš narod dokazal, da se je kraljevina Jugoslavija ukoreninila v njegovi duši in da ne dovoljuje več, da bi kdorkoli o tem podvomil. Narodna skupščina, ki jo bo spremljalo zaupanje naroda, mora izpolniti svojo dolžnost in bo morala na postavljenih osnovah kraljevine Jugoslavije v skladu s kraljevsko vlado izgraditi napredno bodočnost našega naroda.

Kot nositelj državne liste se iz vsega srca zahvaljujem državljanom za izkazano zaupanje meni in kandidatom na moji listi.

Na narodni skupščini pa je, da se bo oddolžila z delom v smislu našega volilnega proglaša.

še nadalje za rešitev vprašanj, ki jih danes postavlja naše malo podeželsko obrtništvo, ki v težki konkurenci komaj še shaja pod težkimi bremenji.

Uverjen sem, da tudi izvoljeni poslanec g. generalni tajnik zbornice za TOI, katerega sem k izvolitvi čestital, ne bode delal razlike med volilci, ki so oddali glas za mene in onimi, ki so volili njega ter da me bo kot poslanec pri uresničenju teh najvažnejših in za sedaj najnujnejših zadev po svojih močeh podpiral.

Ivaň Ažman.

Odhod ministrov Iv. Pucelja in dr. Kramerja v Beograd.

Takoj po izidu volitev, ki so jasno izpričale državljansko in narodno zavest, sta oba naša ministra Ivan Pucelj in dr. Kramer odpotovala v Beograd. Pred odhodom večernega brzovlaka v Beograd, se je na glavnem kolodvoru zbrala številna množica občinstva, predvsem prijateljev, ki so se prisrčno poslovili od obeh ministrov. Vagon, s katerim sta se ministra odpeljala v Beograd, je bil okrašen z zelenjem in veliko trobojnico. Posebno pa je tik pred odhodom priredila množica obema gg. ministroma prisrčne ovacije.

Cerkvena posestva in agrarna reforma

Včasih je potrebno, da eno in isto stvar strokrat na ves glas poveš, predno te razumejo. — Kadar gre pa še prav posebno za kako veliko stvar, ki je v tem primeru v splošnem narodnemu interesu, pa je treba še celo uradnega obvestila!

Že v 39. številki »Kmetkega lista« smo pri nesli kratko uradno notico, ki oficijelno tolmači del zakona o likvidaciji agrarne reforme od 26. junija t. l. Po tem tolmačenju se delijo cerkvena posestva v škofovska in nadarbinska posestva. Samo nadarbinska posestva so izvzeta iz zakona o agrarni reformi.

Po tem uradnem tolmačenju je pač pričakovati, da je na eni kot drugi strani podana sigurna jasnost. I na strani tistega, ki se je v svojem tehtnem gospodarskem interesu, ki je splošen narodni interes, pošteno in neomajno boril za razlastitev cerkvenih veleposestev potom agrarne reforme, i na strani tistih, ki zakona niso in niso mogli raztolmačiti!

Da pa je naš mali človek — agrarni interesent — že od vsega začetka pravilno razumel in tolmačil vsebino zakona, dokazujejo njegove neštete in ob vsaki priliki povedane izjave, ki so končno našle jasno obliko tudi v uradnem tolmačenju zakona o agrarni reformi.

Bodisi, da so bile vse izjave izražene že na velikem zborovanju zastopnikov »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« in predstavnikov številnih novo ustanovljenih »Pašniških in gozdnih združenj«, ki se je vršilo 9. avgusta t. l. v Ljubljani, bodisi na zborovanjih agrarnih interesentov dne 1. avgusta t. l. v Solčavi in 2. avgusta t. l. v Radmirju in Bočni, odkoder je bila odposlana na kraljevsko vlado v Beogradu in kraljevsko bansko upravo v Ljubljani spomenica, ki pravi v glavnem, da agrarni interesenti in ostali narod iz gornjegrajskega sreza dravske banovine odločno odklanjajo vse one, ki hočejo s pogrešnim in protiljudskim tolmačenjem zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih vplivati, da se izvzame izpod agrarne reforme gornjegrajsko veleposestvo ljubljanskega škofa, češ, da se ima to veleposestvo smatrati za cerkveno. Medtem pa zbor ugotavlja, da to veleposestvo ni last nobene cerkve. Kakor so dobili drugi grofi in baroni veleposestva kot fevdalci od naših narodnih nasprotnikov, tako so naši narodni nasprotniki dali tudi vsakokratnemu ljubljanskemu škofu gornjegrajsko veleposestvo, da bi mogel biti tudi on fevdalec in pristaš fevdalne politike. Z likvidacijo fevdalizma kot ostanka stare Avstrije je treba v interesu države in naroda likvidirati tudi z gornjegrajskim veleposestvom.

Kakor novi zakon predvideva cerkveno zemljiško posest, ki naj daje dohodke za vzdrževanje cerkva, tako zmanjšuje z odvzemanjem zemlje ona veleposestva, ki dajejo posameznikom dohodke za gosposko življenje in fevdalno politiko, tako odvzema zakon zemljo zgrebškemu Prvostolnemu kapitolu in posameznim predijam; tako odvzema zemljo Jerarhijskemu fondu srbsko-pravoslavne mitropolije; in posameznim škofom; tako odvzema zemljo srbkim pravoslavnim samostanom in cerkvenim občinam — in tako mora tudi ljubljanskemu škofu, ki pride tu v poštev samo kot oseba in posameznik, ostati samo maksimum in ne celo veleposestvo. Kar ima gornjegrajsko veleposestvo zemlje več, gre po volji zakona in socialni pravičnosti agrarnim interesentom.

Narodna volja je postala tudi volja zakonodavca. Zavedajoč se pravic do zemlje, ki je božja in tistega, ki jo obdeluje, je nemogoče prenesti izigravanje zakona na škodo reda in zakonitosti, ki je vidno posebljena v našem vladarju, in na škodo agrarnih interesentov, ki branijo svoje pravice z vso odločnostjo naroda, za katerega je izvedba agrarne reforme pogoj nadaljnega napredka.

V imenovanem srezu, ki je v naši državi eden najskalovitejših in najbolj gozdnatih, je največje pomanjkanje obdelovalne zemlje, tako da je od tega in pa od krize v lesni trgovini siromaštvo ljudstva nezaslišano. Vsled tega bo di zakon dosledno izvajan, da bo tudi agrarnim interesentom v gornjegrajskem srezu omogočen življenjski minimum in gospodarski napredek.

Zahteve in izjave niso tako obupno rigorozne kot so zahteve na Španskem, so pa vseskozi pravične in poštene pred Bogom, ljudmi, življenjem in zakonom.

Moderno gospodarstvo v Rusiji.

O današnjem gospodarstvu v Rusiji so napisali razni politiki in gospodarski strokovnjaki, ki so potovali po Rusiji, že mnogo knjig in razprav. Med najbolj zanimive in poučne knjige te vrste pa spada brez dvoma veliko delo o moderni Rusiji, ki ga je napisal na podlagi lastnih opazovanj in na podlagi stvarnih podatkov, ki jih je dobil od ameriškanskih inženjerjev, ki delajo v Rusiji, eden od najboljših ameriškanskih časnikarjev g. Knickerbocker.

Ta mož primerja sedanje gospodarje Rusije z neke vrste svečeniki, ki jim ni prav nič za denar, ampak se zadovoljujejo z razmeroma prav skromnimi prejemki. Njihovo glavno načelo pa se glasi: »Sovraži Tvoje nasprotnike in uniči jih!« Po tem načelu zatro doma takoj vsak odpor; kogar zapro, zapro med polnočjo in jutrom, da tega nihče ne opazi; obsodijo človeka navadno brez sodišča in nihče ne ve, kje je kdo pokopan, kajti mučnikov nočejo ustvarjati. Živež dobivajo vsi na karte; duševni delavci dobe samo polovico toliko kruha kakor telesni.

Že iz teh podatkov se vidi, da ameriškanski časnik ni imel namena sedanje ruske vlade hvaliti. Zato pa zaslužijo njegova pripovedovanja o gospodarstvu v Rusiji toliko večjo pozornost.

Nižnij Novgorod.

Nižnij Novgorod je slovel prej po svojih velesejmih, kamor so prišli trgovci iz Azije in Evrope. Danes pa zidajo ameriškanski inženjerji poleg »starega mesta« še »novo mesto«, kjer bo prostora za 25.000 prebivalcev. Tam grade namreč novo veliko fabriko za avtomobile, za katero je dovolil ameriški »kralj avtomobilov« 30 milijonov dolarjev. Fabrika bo tako velika, da bo izdelala že l. 1933 lahko že po 200.000 avtomobilov na leto. Fabriko grade Fordovi inženjerji. Ameriškanski inženjerji bodo fabriko tudi vodili, dokler ne bo na razpolago dovolj domačih moči.

V Rusiji je zaposlenih že sedaj nad 1000 ameriškanskih inženjerjev, nad 1000 pa je tudi nemških, francoskih in angleških prvovrstnih strokovnjakov.

»Magnetogorsk.«

Mesta z imenom »Magnetogorsk« ne najdeš na nobenem zemljevidu. To mesto šele grade in sicer ob Uralu. Tam stoji gora, ki je 3 milje dolga, 2 milji široka in 300 metrov visoka. Obstoji pa cela gora iz same 62-odstotne magnetnoželezne rude. Tu bodo zgradili ogromno jeklaro, kjer bodo izdelovali na leto po 650.000 ton najboljšega železa in jekla. Vse delo izvršuje neka ameriškanska tvrdka iz Clevelanda, ki je poslala na lice mesta 19 svojih inženjerjev. Sedaj grade tam 8 po 33 metrov visokih plavžev, potem peči za koks in plin in posebne peči za izdelovanje specialnega jekla.

»Stalingrad.«

Mesto »Stalingrad« se je prej imenovalo Caricin. Tu dela 380 ameriškanskih inženjer-

jev in specialnih delavcev, ki prejemaajo mesečno po 300—400 dolarjev plače. V fabrikah, ki jih tukaj gradijo, bodo izdelovali na leto po 50.000 traktorjev. Poslopje, kjer bodo traktorje montirali, je 446 metrov dolgo in 165 metrov široko. Za delavstvo bodo sezidali 7000 novih stanovanjskih hiš. V vojni se bo dala fabrika spremeniti v fabriko za izdelovanje tankov.

»Dnjeprostrój.«

Ob reki Dnjepir gradijo elektrarno, ki bo največja na svetu, ker bo proizvajala na leto 2 in pol milijarde kilovatih ur. Dela vodi ameriškanski strokovnjak polkovnik Cooper. V elektrarni bo v obratu 9 turbin, vsako po 85.000 konjskih sil. Tu bodo zgradili tudi ogromno tvornico za aluminij, ki ga bodo izdelali po 15.000 ton na leto. To je ogromna količina, če pomislimo, da spada aluminij med najbolj lahke tvarine. Pa še celo vrsto drugih fabrik bodo postavili tu, vse — pa bo gonila elektrika. Vsa dela bodo veljala nad 150 milijonov dolarjev.

Ruski les.

Za nas je posebno zanimivo, kar pripoveduje Knickerbocker o izvozu ruskega lesa. Na Volgi je videl ogromne splave, vsak po četrt milje dolg, ki ima 10.000 kubičnih metrov lesa. Od vse ogromne množine ruskega lesa pa izvažajo Rusija za enkrat le 17 odstotkov svojega lesnega bogastva. Samo ena velika ruska družba za prodajo lesa je izvozila lani 1.200.000 kubičnih metrov lesa, Anglija pa je nakupila lesa v Rusiji skoro 30 milijonov kubičnih metrov. Lesni delavci so večinoma kaznjenci.

Perilo, ki leži v omari, kakor novo...

Vsake gospodinje srce utrip-lje veselo . . . belo, kakor sneg in dišeče po gozdu leži perilo v omari . . . kakor novo je postalo v mehki, obilni peni terpentinovega mila Gazela. Fino terpentinovo olje, ki je pridejano temu milu, je pranje olajšalo in pospešilo.

TERPENTINOVNO MILO
GAZELA
pere zares čisto

GT. 33

Petrolej.

Rusija producira tudi ogromne množine petroleja in mesto Baku je največje petrolejsko skladišče sveta. Producirajo pa petroleja do 3 milijone ton samo za izvoz.

To je samo del tega, kar pripoveduje ameriški časnikar o bogastvu evropske Rusije. Prirodno bogastvo Sibirije pa je še neprimerno večje.

Nekateri volilni rezultati.

V občini št. Lambert se je na volitvah sledeče glasovalo: Mravlje 103 glasove, Zore 22 glasov, Turk 1 glas. Za našo občino je to nad vse časten rezultat, ker je bil protipritisk silno hud.

Škocijan pri Mokronogu. Lepo zahvalo moramo izreči volilcem naše občine, ker so se v tako velikem številu udeležili volitev in oddali glasove našim kandidatom, narodu in državi. Dobili so kandidat I. Majcen 292 glasov, A. Drmelj 114, Vale 29 in A. Grebenc 4 glasove. Skupno je bilo oddanih 439 glasov. Najlepšo pohvalo pa zaslužijo volilci tudi zaradi tega, ker se niso ustrašili groženj nasprotnikov, ne njihovih zapeljivih letakov in obrekovanj. — Predstavniki liste Mrgole.

Prečna. Sporočam Vam izid nedeljskih drž. volitev naše občine v Prečni, ki je zelo razveseljiv kljub silnemu pritisku tukajšnje duhovščine. Rezultat je sledeči. Vseh upravičenih volilcev (všteti tudi oni, ki so odsotni) je v naši občini 695. Oddanih glasov je bilo 409. Od teh je dobila lista »Klinec« 317 glasov, lista dr. Zupanič pa 92 glasov. Ponosni smo na te številke.

Novoizvoljeni poslani v Dravski banovini

Albin Koman, posestnik v Vižmarjih, izvoljen za srez Ljubljana-okolica.

Milan Mravlje, geometer in posestnik v Ljubljani, izvoljen v srezu Litija.

Janko Barle, župnik v Ljubljani, izvoljen v srezu Kranj.

Ivan Pucelj, minister in posestnik v Velikih Laščah, izvoljen v srezu Kočevje.

Dr. Albert Kramer, minister za gradbe, izvoljen v Ljubljani.

Alojzij Pavlič, profesor verouka v Celju, izvoljen v srezu Laško.

Vekoslav Spindler, novinar v Mariboru, izvoljen v srezu Šmarje.

Ivan Mohorič, glavni tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani, izvoljen v srezu Radovljice.

Anton Krejči, tovarniški ravnatelj v Rušah, izvoljen v srezu Maribor-desni breg.

Dr. Bogumil Vošnjak, poslanik v pokoju v Lajtersperku, izvoljen v srezu Slovenjgradec.

Rasto Pustoslemšek, novinar v Ljubljani, izvoljen v srezu Gornji grad.

Alojzij Drmelj, posestnik in župan v Boštanju, izvoljen v srezu Krško.

Jakob Zemljič, posestnik in župan v Radencih, izvoljen za srez Ltujomer.

Lovro Petovar, poštar v pokoju in posestnik v Ivanjkovcih, izvoljen v srezu Ptuj.

Josip Benko, industrijalec in župan v Murski Soboti, izvoljen v srezu Murska Sobota.

Anton Cerar, posestnik in gostilničar v Kamniku, izvoljen v srezu Kamnik.

Dako Makar, posestnik in gostilničar v Metliki, izvoljen v srezu Crnomelj-Metlika.

Karol Gajšek, notarski kandidat v Konjicah, izvoljen v srezu Konjice.

Ivan Prekoršek, upravitelj javne bolnišnice v Celju, izvoljen v srezu Celje.

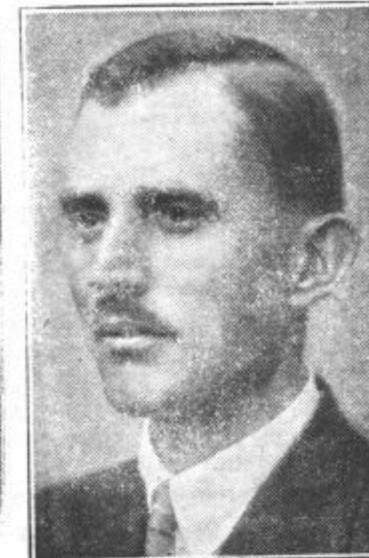
Anton Kline, župan v Gornjem polju, izvoljen v srezu Novo mesto.

Ivan Urek, posestnik in župan v Globokem, izvoljen v srezu Brežice.

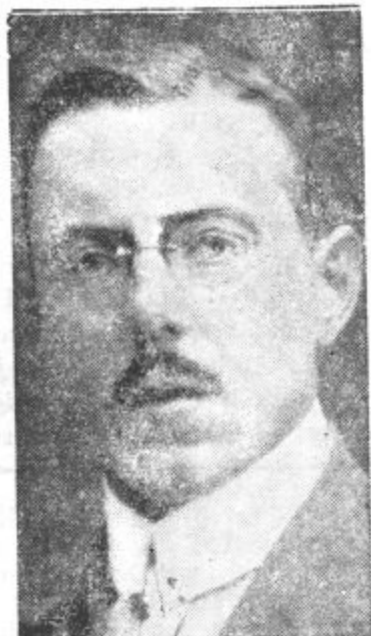
Dr. Stane Rape, tajnik Zveze kulturnih društev v Ljubljani, izvoljen v srezu Logatec.

Anton Hajdinjak, posestnik v Odrancih, izvoljen v srezu Dolnja Lendava.

Inž. Frane Pahernik, posestnik v Vuhredu, izvoljen v srezu Prevalje.

Dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru, izvoljen v srezu Maribor - levi breg.

Novi obrtni zakon

5. t. m. je Nj. Vel. kralj podpisal novi obrtni zakon, s katerim se likvidira dosedanja razcepljenost v obrtni zakonodaji ter se postavi čisto enoten zakon za celo državo, ki naj končno reši vprašanje reforme bodočega razvoja našega domačega gospodarstva.

Glavne smernice in cilji

novega zakona o obrti težijo predvsem k vzpostavitvi osnovnih pogojev za izvrševanje obrti na ta način, da se zahteva za izvrševanje obrti in trgovine dokaz popolne usposobljenosti; določuje meje posameznih gospodarskih strok, zlasti razlika med industrijo in obrtjo, kakor tudi označuje smernice za kolektivno (skupno) podlago vseh področij in panog obrti, ki bo odslej strogo zaščitena od strani države in oblasti.

Določbe o usposobljenosti,

pomočniških in mojstrskih izpitih ter predizobrazbi učenca, so v novem zakonu v znatni meri upoštevane. Za učence je po zakonu predpisana 1. starostna doba 14 let, 2. kot predizobrazba najmanj osnovna (ljudska) šola, 3. dokazati se mora pri sklepanju pogodbe z zdravniškim izpričevalom (ki ga izda pristojni šolski zdravnik brezplačno!) telesna sposobnost. 4. Učna doba ne sme biti krajša od 2 let in ne daljša od 4 let. Podrobno trajanje učne dobe pa se bo določilo še s posebno odredbo. Vsakemu učencu pripada po končani enoletni učni dobi odškodnina za delo. Tudi višina te odškodnine bo določena s posebnim pravilnikom. Vsak lastnik obrti je dolžan skrbeti, da se učenec izuči v stroki; ne sme mu kratiti možnosti in časa za učenje ter ga ne sme uporabljati za posle, ki niso v zvezi z dotično stroko. Dalje mora skrbeti tudi za učenčevo zdravje, obnašanje in strokovno napredovanje. Ravnotako je službodajalec obvezan vpisati učenca v nadaljevalno šolo in skrbeti, da jo učenec redno obiskuje.

Po učni dobi

mora lastnik pozvati učenca k pomočniškemu izpitu, ki je javen in se polaga pred komisijo. Po napravljenem izpitu izda pristojno združenje (zadruga, gremij) učencu pomočniško izpričevalo. Po tem pa se mora novi pomočnik udeleževati najmanj 3 leta v dotični obrtni stroki, nakar šele lahko polaga mojstrski izpit, ki se vrši pred komisijo, ki jo imenuje ban.

Druge določbe

v glavnem določajo razmerje med lastnikom obrti in višjim pomožnim osebjem kakor tudi

odpravnino, ki jo mora izplačati službodajalec iz službe izstopivšemu pomočniku, ter službeno odpoved. Nadalje uvaja arbitražna sodišča, ki rešujejo spore, izvirajoče iz službenih pogodb in mezdnih sporov do višine 12.000 Din. Gospodarskim zbornicam je zadržano najtesnejše sodelovanje v vseh gospodarskih vprašanjih. Predvidene so po zakonu tudi prisilne organizacije za vse panoge obrti, trgovine in industrije. Za obrtnike so naznačena skupna (kolektivna) udruženja. Gospodarske zbornice so ali ločene ali skupne: kjer so skupne, ostanejo skupne, kjer pa so ločene, ostanejo ločene. Je pa tudi dana možnost, da se združijo, kar se mora izvesti v teku 3 mesecev po sprejetju takega sklepa.

Pri izvrševanju obrti

je v zakonu postavljeno načelo, da so pravice o izvrševanju obrti osebnega značaja. S pridobitvijo obrtnih pravic se smejo izvrševati le oni posli, ki spadajo v delokrog pridobljene obrti. Delokrog vsake posamezne obrti zakon strogo določuje. Glede obrti, ki niso vezane na stalno bivališče (krošnjarstvo in slično) podaljšuje zakon določbe prejšnjega zakona. Tako obrt pa sme izvrševati le državljani kraljevine Jugoslavije. Po novem zakonu je le dvoje sejmov: letni sejmi ter tržni sejmi; sejmi ob priliki raznih verskih proslav se ukinejo. Glede gostilniške obrti pa bo izdan poseben pravilnik, o katerem bomo še poročali.

Ugodnost in zaščita

domače obrti in industrije je v največji meri poudarjena v zakonu. Za nas Slovence je to še prav velike važnosti, ker ga ni kmeta, ki bi se ne bavil z domačo obrtjo.

Zakon strogo določa, da morajo vse državne in samoupravne oblasti ter njih zavodi in ustanove vse nabave izvršiti pri domačih obrtniškimi in industrijskih podjetjih. Vsa dela se morajo oddajati domačim obrtnikom. Razen tega določa zakon, da se mora uporabljati izključno blago domačega izvora in da se sme nabaviti v inozemstvu samo to, kar se doma nikjer ne proizvaja. S temi odredbami se bo zaščitila domača obrt in industrija pred vsako inozemsko konkurenco, v primerih pa, kjer bi bila ta konkurenca neizogibna, imajo domača podjetja vselej prednost, tudi če bi bile njihove ponudbe za 15 odstotkov višje od ponudb inozemskih podjetnikov.

Ta zakon stopi v veljavo 4 mesece po objavi v »Službenih novinah«. — O posameznih odredbah bomo še poročali.

XV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Žalec v Savinjski dolini, dne 3. novembra 1931. Od našega zadnjega poročila je vnovič oživela hmeljska kupčija. Čez 1000 starih stotov hmelja je prešlo v druge roke in sicer po cenah od 6—7 Din za 1 kg. Pri hmeljarjih se nahajajoča, neprodana zaloga hmelja se ceni na približno 1000 stotov. V javni oznamovalnici za hmelj se je do danes signalno 2290 težkih bal po 150 kg. Društveni odbor.

Ljudska samopomoč v Mariboru naznana vsemu cenj. občinstvu Dravske banovine, da je ustanovila s 1. oktobrom 1931 peto skupino z oddelki A/IV, B/IV, C/IV, D/IV. V te oddelke se sprejmejo do preklica vse zdrave osebe od 51. do 90. leta in sicer za 1000, 2000, 4000, 10.000 Din, oz. iz vseh oddelkov za 17.000 Din podpore. Ker se sprejme za vsak oddelek le omejeno število starejših članov, je takojšnji pristop jako priporočljiv.

Vinski sejem, Ivanjkovec. Vinarska zadruga »Jeruzalemčan« v Ivanjkovec priredi svoj VII. vinski sejem in razstavo dne 10. decembra 1931. Pripuščena so le vina izključno iz ormoško-ljutomerskega vinarskega okoliša. Letošnji pridelek, ki je bil obilen, je prvovrsten in si bo tako imel priliko vsakdo nakupiti prvovrstnega ljutomercana direktno od producenta. Na razpolago pa bodo tudi najizvrstnejša sortna vina. Mošt lepo dozoreva in bo takrat ravno primeren za nakup za prvi pretok. Cene so izredno ugodne. Vse producente ormoško-ljutomerskega okoliša, ki imajo vina na razpolago in se hočejo sejma udeležiti, naj to prijavijo zadrugi najkasneje do 1. decembra t. l.

Izvoz pšenice v Francijo. Pretekli teden je bil v Beogradu podpisan sporazum za izvoz naše pšenice v Francijo. Glasom tega sporazuma izvozimo v Francijo 15.000 vagonov pšenice za ceno v višini 30% vsakokratnih carin na pšenico, ali trenutno 24 fr. frankov za 100 kg.

Novice

Ako ste prejeli od uprave kmet-skega lista opomin za poravnavo naročnine, Vas prosimo, tudi tem potom, da ne odlašate s plačilom.

Novi podpredsednik državnega sveta. Pretekli teden je v Beogradu umrl podpredsednik državnega sveta g. Mike Radivojević, za novega podpredsednika je bil na ukaz Nj. Vel. kralja imenovan g. Drago R. Radojlović, član državnega sveta.

Naš »nebotičnik«. V Ljubljani so pretekli teden dogradili najvišjo stavbo v naši banovini: ljubljanski nebotičnik, ki ima 12 nadstropij in za naše kraje, ki še niso tako hudo zamerikanizirani, že precej pomeni. Cela stavba je visoka 56 metrov. Čisto na vrhu nameravajo napraviti kavarno, od koder bodo ljubljanski meščani zadovoljno zrlji tja na Posavje in ljubljansko polje.

Velik požar je pretekli teden izbruhnil na Bledu v hotelu Zaki. Podtaknjeni ogenj je uničil del hotela, kjer je zgorela vsa oprava.

V Zagrebu so ustanovili posvetovalnico za pijance; trije zdravniki dajejo takim »izgubljenim ljudem« potrebne nasvete ter jih skušajo odvrniti od pijančevanja. Marsikje potrebna ustanova!

Pod zagrebški brzovlak je skočila neka B. Berović iz Sv. Lucije. Življenje je žrtvovala radi ljubezni.

Nova vas Medvedje selo. Uradno je izdana naredba, da se v občini Sv. Peter na Medvedjem selu v srezu Šmarje, oni del vasi Kristan vrh izloči kot samostojen kraj z imenom Medvedje selo.

Opozarjamo na današnji oglas tovarne žime M. Masterl d. z. o. z. v Stražišču p. Kranju.

Pri fantovskem poboju so na dan vernih duš v Sromljah do smrti pobili Josipa Čerhoša iz vasi Curnovca. Smrtna udarca sta mu prizadejala M. Ban in A. Cizelj, oba iz Zg. Pohance.

Livold. Občni zbor pašniške in gozdne zadruge v Dolgi vasi pri Kočevju se bo vršil 22. t. m. ob 2. uri popoldne v Livoldu v šolskih prostorih.

Vojaški tovorni avtomobil, na katerem je bilo več vojakov, je pretekli teden, ko je vozil v Ljubljani čez Ljubljano, strmoglavil v obmostni jarek ter pod seboj pokopal vse vojake; eden je umrl, ostali so težko ranjeni.

Pri kopanju peska se je smrtno ponesrečil Janez Majcen iz Vrhka pri Tržiču na Dolenskem. Nesrečneža je zasul plaz peska, pod katerim se je zadušil.

Podgane so v vasi Vrbič pri Brodu nekemu J. Matiču, ki se je pri sosedu dobro navlekel žganja in domov grede obležal, odgriznile nos in polovico uhlja.

V Metohiji v Južni Srbiji se je letošnje jesen naselilo 1400 družin. V Metohiji je še dovolj plodne zemlje, in tja se sedaj naseljujejo prebivalci pasivnih krajev naše države, pa tudi v splošnem je pažnja naše agrarne politike posvečena predvsem temu delu Južne Srbije. Priseljenci, povečini iz Črne gore, so si zgradili že domove in na spomlad bodo tudi prvič orali in sejali.

Po 16 letih ujetništva se je vrnil iz Rusije Štefan Tricavić, doma nekje iz Vojvodine. Svoje spomine in vtiske iz Rusije je nato pripovedoval domačim. Po njegovi sodbi je še danes v Rusiji nad 1500 ujetnikov iz Vojvodine.

Na Primskovem pri Kranju je pretekli teden zgorelo posestniku Petru Košniku kos domačije: hlev, vsa krma in drva.

Najprej ga je oropal in nato še zvalil v potok. V samotni vasi Gošlincah pri Litiji se je pripetil drzen roparski napad na posestnika Janeza Gočca iz Trebeljevega. Gođec je prodal les, malo »zalil« kupčijo v družbi nekega mladeniča ter nato krenil proti domu. Med potjo pa ga je dotični mladenič dohitel, ga udaril z železno palico po glavi, da se je gođec onesvestil ter mu nato pobral ves denar. To pa mu je bilo premalo, nesrečneža je še zvalil v potok Gostince, kjer pa si je v osvežujoči vodi kmalu opomogel. Napadalec pa so tudi že izsledili.

V ognju in dimu je našla smrt 78-letna užitarica Katarina Štrajner iz Vel. Cikave pri Novem mestu. Po nesreči je sama zažgala svojo sobo ter se je v dimu zadušila.

Sv. Barbara. Kolikor bolj smo se bližali volitvam, tem bolj je stopalo pred nas vprašanje, ali naj gremo volit, ali ne. Ali naj podpiramo z neudeležbo starokopitno jalovo strankarsko politiko, ali naj stopimo na nova pota, ki nam bodo prinesla srečnejšo gospodarsko bodočnost. Kmet je prezadolžen, a ne sme obupavati. Če dela trgovec v zgubo, napove konkurz in trgovino likvidira, ali pa se poravnava. Kmet tega ne more. Kaj pa bi bilo, če bi prezadolžene kmetije likvidirale? Tega ni mogoče. Zato mora kmet v lastnem interesu spraviti državno gospodarstvo v red. To pa smo mogli samo na ta način, da smo šli na volišče in izvolili moše, ki nas bodo znali pravilno zastopati v parlamentu. Zato smo šli na volišče.

Kmetje in cigani so se pred nedavnim resno stopili v okolici Nagy-Kaniže na Madjarskem. Pri pretepu je bilo ubitih več cigank in ciganskih otrok. Obdolženci so kmetški fantje; doslej pa sodišče še ni moglo najti pravega povzročilca, ki ga čaka takojšnja smrtna kazen.

Poroke v Nemčiji po raznih statističnih poročilih zelo nazadujejo. Vzrok temu je gotovo velika brezposelnost, ki je v Nemčiji zelo visoka, zakaj od zraka in božje besede še en sam ne more živeti, kaj šele, da bi preživljal ženo in otroke.

Na dan vernih duš se je v ital. mestu Palermu na otoku Siciliji zbrala velika množica vernikov v tamošnji stolni cerkvi. Eden vernikov pa je, neznan kako, povzročil v cerkvi silno zmedo, v kateri so ljudje navlili k izhodu. Med težkim prerivanjem je bilo več oseb pohojenih, nad 100 pa ranjenih.

O veliki bedi in pomanjkanju poročajo, da vlada med koroškimi kmeti. V zadnjem času je urad za zavarovanje kmetov vložil nad 3 tisoč tožb, v katerih zahteva prisilno izterjatev pristojbin za zavarovanje, ki je v Avstriji obvezno. Najbrže bodo pa vse te tožbe brezuspešne, kajti, kjer ničesar ni, tam se ne da vzeti ničesar. In v takem položaju so naši kmetški bratje na Koroškem.

Na Poljskem so uvedli novo zakonsko pravo, ki določa, da sta si mož in žena popolnoma enakopravna. Nadalje uvaja zakon tudi civilno poroko neglede na versko pripadnost, ki se sicer sklene za celo življenje, toda tudi ločitve so dopuščene, pri čemur niti treba ni, da zakonca navajata vzroke za ločitev.

Za revne otroke se zelo zavzema Nj. Vel. kraljica Marija; poleg velike pomoči na dežji kliniki in drugod, je sedaj sklenila, da obdari večje število otrok z zimsko obleko.

Naš največji most, ki vodi čez Donavo pri Pančevu, je dograjen. Dolg je 1260 metrov ter 11 m širok. Služil bo prometu med Beogradom in Pančevim.

V Pragi se je v okraju Višovicah pripetila nevarna eksplozija svetilnega plina, ki je bila tako močna, da so daleč naokoli poškodovane hiše; ena pa se je celo podrla, kjer je bilo več oseb ranjenih.

Tovarna svinčnikov v Milanu je pretekli teden zgorela. Skoro vsi objekti tovarne so popolnoma uničeni in z njimi vred velike zaloge svinčnikov.

Na Korziki, znanem zgodovinskem otoku, kjer je bil rojen Napoleon in ki je last Francije, je proglašeno obsedno stanje z namenom, da oblasti zatrejo razbojniška gnezda, v katerih so se jako utrdili razni tolovaji in zločinci.

Usoden ciklon (vihar) je divjal nad provinco Buenos Aires v Juž. Ameriki, kjer je razdril več hiš v mestu Tajdie.

Kmetje za brezposelne. Kljub raznim podporam in dajatvam vlada v Avstriji precejšnja brezposelnost. Najhujše pa še prihaja z zimo. Da se bednim v največji stiski pomaga, je avstrijska kmetijska zbornica pozvala vse kmete, naj dajajo brezposelnim brezplačno po svojih močeh drva in poljske pridelke. Odziv je bil zelo dober, in mnogo revnih družin bo s tem rešenih velikega pomanjkanja. — O, da, kmet je vedno dobrega srca; njegova žuljeva dlan je nam vsem dobrotnica!

Petrolejski vrelej v Moreni na Rumunskem že delj časa gorijo. Ker je vsako gašenje zaman, so strokovnjaki sklenili, naj se pusti požar pri miru.

Brez krize je mali otok Banksland severno od Kanade. Tam ne poznajo ljudje nobene gospodarske krize, niti pomanjkanja. Eskimi, prebivalci otoka, so povečini še lovci, toda zelo napredni: dragoceno kožuhovino in krzno že spravljajo v promet in prodajo z aeroplani. Osvojili so si tudi druge tehnične pripomočke in stroje, ki jim res samo služijo. Kapitalistov na tem kožjem otoku še ni! Pri nas pa je tako žalostno: mi smo sužnji strojev in kapitalizma!

Železnice na Poljskem bodo v slučaju vojne morale izključno in predvsem služiti vojaškim namenom, pa tudi železniški uradniki se bodo morali podvreči vojaški disciplini. Tozadevni zakon je med vrstami poljskih železničarjev vzbudil precejšen odpor.

Vas iz sodov. V nekem francoskem mestu je likvidirala velika lesna trgovina. Eden, ki je bil bistre glave, je pokupil vse sode; nato si je kupil še večjo parcelo, kjer je iz sodov napravil majhne hišice, ki jih oddaja delavcem kot stanovanje; dasi je najemnina nizka, je vendarle mož napravil lep dobiček.

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Ivan Albrecht:

Bela srajca.

(Legenda.)

1. poglavje.

Kaj se je sanjalo gospodu Henriku in kako se je odločil.

Vitez Henrik je zašel v snu daleč nekam v tuje dežele in je taval med cedrami in cipresami, ko nenadoma zagleda kakor v megli pred seboj obraz, ki mu je znan. Zdrzne se in obstane, nasproti pa mu prihaja on sam, Odrešenik, s težkim križem na rami in izmučen do smrti.

»Kam?« zajeclja vitez, a Gospod obstane in vzdihne. Milo-očitajoče pogleda viteza in se grenko nasmehne:

»Oj, vitez Henrik, kaj ti nisem dal oči, da vidiš, in ušes, da slišiš? Čemu torej vprašuješ?«

Gospod Henrik zdajci zagleda, da je daleč, daleč v Sveti deželi, med krivoverci in nejeverniki, ki skrunijo, kar je bil posvetil On s krvjo in trpljenjem.

»Kaj naj storim, Gospod?« drhti osramočen in zmeden, On pa:

»Ali te ne kliče moj križ?«

Vitez Henrik poklekne:

»Glej, Gospod, mlado ženo si mi dal, komaj da sem občutil objem njenih rok. Ali hočeš, da prepustim nemočno golobico jastrebom?«

»Tako je tedaj s teboj, vitez Henrik,« vzdihne Gospod. »Ker sem ti dobro storil, pozabljaš name —«

»Gospod, nikar —« prosi vitez. »Storil bom, kar želiš!«

»Tedaj pojdi, kamor kliče križ,« pravi Gospod, a vitez:

»Pojdem!«

Odrešenik se mu približa in vitez Henrik začuti na čelu njegov poljub. Trepetaje plane kvišku, da bi objel Gospoda, se strese in zagleda ženo pred seboj.

»Dolgo si počival, dragec, in tak nemir te je mučil v snu, da sem ti hotela s poljubom pregnati sence,« sladko gostoli gospa Hilda in lahno poboža soproga po znojnem čelu.

»Pojdem,« odjekne vitez Henrik in razloži soprogi svoj sen.

»Mesec dni naju šele družijo zakonska vez in že misliš na ločitev,« se lepi ženi zmrača čelo. »Borno mesto mi je odkazano v tvojem sreč.«

Soprog jo gleda in molči. Preveč je v njem bolečine, da bi jo izlival v besede.

Gospa Hildi se orose oči in potrta odide na vrt, gospod Henrik pa se zateče v grajsko kapelo. V samoti govori srce z Bogom in skuša najti leka razdvojenosti, ki divja v prsih.

Pozno dopoldne se gospod Henrik umiri. Odrešenikove oči zro krotko in ljubeče in vitez v tretje ponovi:

»Pojdem!«

Njegova beseda je zdaj polna zaupanja in vdanosti. Odločnih korakov odide gospod Henrik v viteško dvorano, začne pomerjati šleme in oklepe in izbirati orožje.

2. poglavje.

Gospodična Amanda in gospa Hilda. Dar gospe Hilde in vitezovo slovo.

Na vrtu je gospo Hildo splasil iz žalosti pikri smeh, ki je zasekal iz lope, pod skupino zverženih gabrov. Kakor ranjena je obstala in

prebledela, tako čuden je bil pogled ponosne gospodične Amande, ki je ta hip stopila iz lope.

»Prisrčno častitam k sreči, ki ti vabi roso v oči.«

»Hvala,« se je premagala gospa Hilda, ki je bila kakor povelšana v žalosti. »Ako te bo volja, mi boš lahko drugovala v žalostnem samevanju.«

Potem je povedala Amandi, da pojde gospod Henrik s križarji.

»Kakor vidim, te Henrik res zelo ljubi,« je sklenila Amanda roke, »in tudi ti si ga močno priklenila nase, da štiri tedne po svatbi že misli na boj.«

»Sestrična njegova si in ti ne zamerim,« jo je razorožila gospa Hilda in niti sence jeze ni bilo na njenem obličju. Srnje oči so gledale vdano, od kostanjevih kodrov obkroženo čelo je bilo mirno in samo živo rdeče ustnice so podrhetevale.

Gospodični Amandi je že zdavnaj mrzela Hildina krotka lepota, odkar pa je uvidela, da je v boju za Henrika njen ponos moral podleči tej neznatni ženski, je vedno premišljevala, kje in kako bi jo ranila. Doslej jo je grizla misel, da Henrik ljubi Hildo, ta hip pa je vzplamtela v njej nada, ki ji je dala novega poleta. Stasiti, ponosni in veseli bratranec je bržčas vzel Hildo kot neljub nameček na niz gradov, ki tvorijo njeno doto. Zdaj bi se rad iznebil krotke grlice in obdržal bogata orlovska gnezda, posejana širom Koroške. O, v Henriku se pretaka burna kri!

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarstvo

Živina v naši državi. Po podatkih kmetijskega ministrstva posnemamo naslednje številčno stanje živine v naši državi, in sicer velja to stanje ob koncu l. 1930: Konj 1.161.235; oslov 106.944; mezgov 15.843; goved 3 milijone 812.172; bivolov 37.387; svinj 2.923.862; ovc 7.953.139; koz 1.831.430 ter ostalih 18 milijonov 821.601 glava. — Te številke dokazujejo, da se je v zadnjih 5 letih (od 1925) število živine zelo pomnožilo; zlasti je naraslo število svinj in goveda.

Lep uspeh pri izvozu sadja, predvsem jabolk, beležijo v konjiškem srezu, kjer so doslej izvozili v inozemstvo 41 vagonov jabolk, naš domači trg pa jih je konzumiral 25; skupno torej 66 vagonov v vrednosti okoli 1.100.000 dinarjev.

Svetovni žitni trg. Po podatkih Mednarodnega agrarnega zavoda v Rimu znaša letošnja letina pšenice v Evropi 298,4 milijona met. stotov. V Ameriki 318,4 milijona. Skupno na celem svetu pa 711,1 milijona met. stotov, t. j. 4½% manj kot lani, ko je znašala žetev pšenice 807,2 milijona. Svetovna produkcija je potemtakem manjša od lanske ter računajo, da bo treba porabiti tudi stare zaloge. Vse pa kaže, da se je pozicija na svetovnem trgu pšenice vendarle nekoliko izboljšala, predvsem na račun žetve v Avstraliji in Argentini, ki ni bila letos najpovoljnija.

Francija — veliki upnik Evrope. Gotovo bo naše čitatelje zanimal naslednji številčni pregled o posojilih, ki so jih od Francije sprejele razne evropske države v poslednjih osmih letih: Bolgarija 170 milijonov fr. frankov; Nemčija 2530 milijonov frankov; Anglija 1550 milijonov frankov; Finska 300 milijonov frankov; Jugoslavija 675 milijonov frankov; Poljska 1025 milijonov frankov; Rumunija 1075 milijonov frankov; Madžarska 156 milijonov frankov; Avstrija 170 milijonov frankov. Skupno 7651 milijonov frankov. — Pri vsem tem pa še niso všteta posojila pri zasebnih francoskih bankah ter pri Banki za mednarodna posojila. Vendar pa je vse to — 8 milijard frankov — komaj ena osmina vseh zlatih zalog Francoske banke, in že ta osmina napravlja Francijo za največjega upnika Evrope.

Za boljše preskrbo Ljubljane z mlekom.

Z oz. na neugodne rezultate, dobljene ob nedavni splošni kontroli mleka, prihajajočega na ljubljanski trg, je mlekarsko društvo za ljubljansko okolico sklicalo širšo odborovo sejo, ki se je vršila dne 4. novembra t. l. v gostilni Mrak. Seje se je udeležil ravnatelj državnega Higijenskega zavoda, dr. Ivo Pirc, Centralno Mlekarsko društvo v Ljubljani pa je zastopal tajnik Benko.

Najprvo je g. ravnatelj Pirc polnoštevilno zbranim odbornikom natančneje obrazložil izide zadnje kontrole; kot je iz njegovih izjav razvidno, bi bila lahko Ljubljana pri zadostni paznji in poštenosti vseh dobaviteljev ter ob zadostni kontroli od strani merodajnih oblasti, preskrbljena z res idealnim mlekom, saj se n. pr. povprečna toščobnost mleka celo sedaj giblje pri 37%. Kar se tiče onesnaženja mleka, sodi, da je tu največ krivde na nepoučenosti producenta, ki se ne zaveda dovolj, kako hitro se mleko lahko onesnaži. Zato pa je naloga mlekarskega društva, da dela z vso vnemo na to, da bodo producenti, ki so člani društva, podučeni o pravilnem ravnanju z mlekom, predvsem o pravilni molži. Posebej opozarja na nevarnost zauživanja mleka, ki vsebuje gnojne ce-

lice, od vnetja vimena. Da se prepreči dobava takega mleka, je dolžnost vsakega posameznega gospodarja, da nadzira zdravje svoje živine.

Tajnik Centralnega mlekarskega društva, g. Benko, izraža svoje zadovoljstvo, da se je tako važne kontrole lotila zdravstvena oblast, ki je v to edino merodajna. Po njegovem mnenju je toliki množini neprimerne mleka kriva okolnost, da se je pri nas silovito razpaslo prekupčevanje z mlekom. Navaja, koliko je to prekupčevanje škodovalo našim mlekarskim zadrugam, ker so prekupci prigovarjali kmetovalcem, naj raje dajejo mleko njim, kot pa zadrugam, ki stavijo na mleko tako stroge zahteve. Posledica tega je bila, da je bilo vsako delo za izboljšanje naše mlečne produkcije — in tako delo je združeno z prav energičnimi merami — skoraj onemogočeno. Če bi pregledali rezultate Higijenskega zavoda, bi gotovo našli, da odpade največ neprimernih vzorcev na prekupce, oz. da je njihovo mleko najslabše.

Nato navaja nekatere vzroke gospodarskega značaja, ki so privedli do sedanjega položaja na mlečnem trgu. To je predvsem porast živinoreje in vsled tega povečana mlečna produkcija, kriza ostalih kmetijskih panog, pomanjkanje inozemskih trgov za mlečne izdelke itd.

Da se temu odpomore, smatra za nujno potrebno, da se poraba mleka znatno dvigne, ter da se najdejo trgi za naše izdelke v južnih krajih naše države. Glede Ljubljane pa je mnenja, da bo treba določiti rajone, iz katerih bo dovoljena direktna dostava i. s. le tistim producentom, ki dajejo gotove garancije, glede snagačnosti in pristnosti mleka, to se pravi, se podvržejo redni kontroli. Vse ostalo ozemlje naj se združeno organizira, združne obrate istotako podredi strogi kontroli, prekupčevstvo pa čimprej iztrebi.

K izvajanjem obeh gg. predavateljev se je razvila živahna debata, iz katere pa se je konečno razvidelo, da je v okoličinah producentih dovolj dobre volje, da se obstoječi nedostatkovi odpravijo, ter da so kontrole mleka celo veseli, ker se bodo na ta način najlažje iznebili onih maloštevilnih nepoboljšljivcev, katerih nepošteno početje se maščuje nad vsemi. Ugotovilo se je tudi, da skozi mitnico na Vodnikovi cesti ne prihaja le mleko iz Zgornje Šiške, Dravelj in Kosez, ampak tudi iz oddaljenejših vasij. (Iz Zgornje Šiške ga gre celo večina skozi mitnico na Celovski cesti.) Tudi ideja, da se določijo rajoni direktnih dobaviteljev, je našla polno razumevanje. Določile so se že približne meje tega ozemlja, podrobni študij pa se je prepustil posebnemu ožjemu odboru, v katerem bo sodelovalo tudi Centralno mlekarsko društvo in Higijenski zavod. Temu odboru je poverjeno tudi, tekom zime izvesti potreben pouk med producenti in stopiti v stik z mestnim načelstvom radi nadaljnjega dela, kontrole, predvsem pa radi čimprejšnje omejitve prekupčevanja.

Seja se je končala v najboljšem razpoloženju in pomeni v resnici precejšen korak, ker so okoličani moško priznali, da se zavedajo svojih dolžnosti napram konsumentu, ter da so pripravljeni sodelovati tudi z združništvom, samo da se omeji prekupčevanje. Naj bi to moško besedo pravilno umelo tudi naše združništvo.

* * *

Baš med pisanjem tega poročila je pisec dobil v roke poročilo o mlečni kontroli mesta Zürich, ki poroča, da je bilo v l. 1930 od 3500 vzorcev preskušenelega mleka troje vzorcev zalitega, 24 vzorcev deloma posnete- ga, 32 vzorcev onesnaženega, skupaj 59 ali 1,6% neprimernih vzorcev. To je dokaz, kaj se da doseči s smotrenim delom in kontrolo. Naj bi bile ravno te idealne številke vsem, ki se jih to tiče, v vzpodbudo, da bi šli na

delo, in poleg drugega napredka, ki ga v Ljubljani vidimo, uredili tudi preskrbo z mlekom tako, kot to zahtevajo zdravstveni in narodnogospodarski interesi.

I. Benko, tajnik C. M. D.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Tržna poročila.

Tržne cene v Ljubljani. Govedina v mesncah po mestu: I. vrste 12 do 14, II. 10 do 12 dinarjev. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 12 do 14, II. 10—12, III. 8—10 Din; 1 kg telečjega mesa I. 16, II. 12—14, jeter 20—24, pljuč 14 Din; 1 kg prašičjega mesa I. 20, II. 16—18, III. 12 do 16 Din; 1 kg koštrunovega 10—12, jagnjetine 16—18 Din; 1 kg konjskega mesa I. 6, II. 4 Din; piščanec majhen 10—15, večji 18—30, kokoš 25—35, petelin 20—25, raca 25—30, domači zajec, manjši 5—6, večji 10—15 Din; 1 liter mleka 2-50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 32—40, masla 30—36, bohinskega sira 24—26, sirčka 7—8, eno jace 1—1-50 Din; 1 kg belega kruha 4-40, polbelega 3-80, črnega 3-10 Din, rženega 3-10 Din; 1 kilogram luksuznih jabolk 6 Din, jabolk I. vrste 5 Din, II. 4, III. 2—3, luksuznih hrušk 10, hrušk I. 8, II. 6, III. 2—4, ena oranža 2—2-50, limona 0-75 do 1, 1 kg fig 10—12, navadnega kostanja 3 do 5, kostanja maroni 10, orehov 6—8, luščenih orehov 24, suhih češpelj 8—10, hrušk 8, grozdja 6—10 Din; 1 kg moke št. 0, na debelo 405—430, na drobno 4-75, št. 2, na debelo 380—405, na drobno 4-50, št. 4, na debelo 355—380, na drobno 4, št. 6, na drobno 3-50, kaše 5, ješprenja 5, ješprenjčka 6-10, otrobov 1-50—2, koruzne moke 2-50—2, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—7, II. 5, ržene moke 3-50—4 Din; 1 q rži 190—210, ječmena 180—210, ovsna 185—210, prosa 190—210, koruze 155—165, ajde 210, fižola ribničana 275, prepeličarja 335 Din; 1 kg graha 8, leče 8—12 Din; 1 q sladkega sena 80, polsladkega 75, kislega 60—70, slame 50—60 Din.

SEJMI.

15. novembra: Grahovo, Poljčane, Vrnsko, Radgona.
16. novembra, Šmartno pri Litiji, Radeče pri Zidanem mostu, Šoštanj, Bogojina.
17. novembra: Metlika.
19. novembra: Raka, Podsreda, Slov. gradec, Sv. Jurij ob juž. žel.
20. novembra: Gor. Planina.
21. novembra: Hotederšica, Podčetrtek, Sv. Barbara v Halozah, Št. Jurij ob Taboru.

VALUTA.

1 nemško marko	Din 13'43
1 švicarski frank	Din 10'98
1 avstrijski šiling	Din 7'40
1 angleški funt	Din 212'—
1 ameriški dolar	Din 56'20
1 francoski frank	Din 2'21
1 češkoslovaško krono	Din 1'67
1 italijansko liro	Din 2'90

Ceneje nego v razprodaji kupite blago za zimske suknje, plašče in obleke pri znani tvrdki NOVAK v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 15 (nasproti Nunske cerkve). Priporočamo ogled vsem, posebno pa čitateljem iz ljubljanske okolice.

Povsod iščejo zaklade.

V vasi Deravar v Indiji bodo v kratkem začeli iskati zakla, ki nima ogromno vrednost. Tam, kjer je zaklad baje zakopan, je stalo pred več stoletji glavno mesto neke mogočne vladavine, od glavnega mesta pa je ostal do danes le še kup razvalin. Od roda v rod pa je prehajalo ustno sporočilo, da je tam nekje zakopan silen zaklad, in sicer samo nekaj metrov globoko pod površino zemlje. Tam so zemljo prekopavali že večkrat, toda zaman. Neki domačin pa danes trdi, da pozna dobro kraj, kjer je zaklad zakopan, ker mu ga je označil njegov stari oče. S tem domačinom je sklenil sedaj deželni knez pogodbo, da sme domačin iskati zaklad na stroške kneza; če pa zaklad najde, si ga bosta delila.

Ženska hoče postati rabelj.

Na Češkem so razpisali nedavno službo rablja, ker se je dosedanji rabelj odpovedal svoji službi. Prošenj za to službo je kar deževalo. Najbolj zanimiva med vsemi prošnjami pa je bila prošnja neke ženske, ki je utemeljevala svojo prošnjo s tem, »da je doživela z moškimi silno bridke izkušnje, in zato bi rada vsej moški drhali posekala glave.«

Nogavice — hranilnica.

Pravijo, da take reči že dolgo več ne spadajo v življenje naših dni. Vendar pa je po podatkih Angleške banke skritih pri kmetih na Angleškem in Irskem več kakor za pol milijarde funtov šterlingov zlata. Po stari navadi bašejo kmetice zlatnike v nogavice in jih potem shranijo med perilo ali v posteljo. Angležinje ne zaupajo bankam ter se silno boje za varnost prihrankov. Irske kmetice pa so revne in kopičijo zlato le zato, ker ga dobivajo večkrat kakor srebro ali papirnate bankovce. To je menda tudi posledica svetovne vojne. Nemške podmornice, ki so dolga leta imele zavetje ob irski obali, so plačevale pri nakupu s samim zlatim denarjem, kajti Nemčija se je takrat zelo potrudila, da bi se prikupila Irceem — in od tod izvira tedanja obilica zlata, ki ga imajo kmetice na Irskem in Angleškem lepo spravljene v nogavicah, ki so ga pa pričele zamenjavati, odkar je Angleška odpravila zlato valuto.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljšo olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se vporablja zelo milo odvajajoča »Franz Josefova« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah in specerijskih trgovinah.

Delavke na Japonskem.

Nemški diplomat dr. Rohrbach si je ogledal na Japonskem neko tvornico pletenin (tekstilij) in poroča o tem, kar je tam videl, sedeče:

»Japonci so v najnovejšem času zelo zavzeli za tekstilno industrijo. Napredovali so v kratkem času tako, da so si lahko dovolili celo to šalo, da so poslali svoje izdelke iz bombaževine v Anglijo, kjer je tkanje bombaževine najbolj razvito.

Tekstilne fabrike so si v glavnem povsod enake in samo strokovnjak opazi lahko kakšne razlike. Drugače pa je z delavskimi razmerami.

Fabrika, ki sem si jo ogledal, pripoveduje dalje, ima zaposlenih okoli 1200 delavk. Večinoma so to mlada dekleta od 19. do 25. leta starosti. Vse te delavke stanujejo v fabriki. Dostikrat govore sicer, da to ni prav, če se potisne delavce in delavke v »kosarno«; če pa si ogledamo stvari bližje, vidimo, da stoje stvari precej drugače. Res je, da stariši zlasti z dežele pošiljajo svoja dekleta v fabriko in sicer vsaj za nekaj let, ker dobivajo na dan do 20 dinarjev plače (moški zaslužijo še enkrat toliko), toda za hrano, ki jo dobe tudi v fabriki, plačujejo na dan le eno četrtno zaslužka, t. j. okoli 5 dinarjev. Poceni so pa na Japonskem tudi vse druge stvari.

Ogledal sem si tudi stanovanja delavk. Predno vstopiš, si moraš čevlje sezuti in obleči šolne iz slame, ker so vsa tla pregrnjena z mehкими japonskimi preprogami, ki čevljev ne prenesejo. Stanovanjska poslopja so zgrajena v paviljonih kakor pri nas bolnišni-

ce. Po 30 delavk ima eno spalnico in eno sobo za bivanje. Vsaka delavka ima svojo omaro, kjer ima shranjeno svojo obleko in drugo drobnarijo. Snažnost v vseh prostorih je vzorna. Vsa poslopja so enonadstropna. Jedilnica je skupna. Je to velik prostor, ki je najmodernejše urejen. Priložnosti za umivanje je povsod dovolj, tudi imajo povsod toplo in hladno vodo na razpolago. Imajo tudi svojo knjižnico, svoje gledališče in svoj kino. V posebni učilnici pa se delavke lahko uče tujih jezikov ali pa se vežbajo in izobražujejo tehnično.

Kdor tega vsega ni sam videl, ne more verjeti, kako lepo je skrbjeno za delavke na Japonskem. Zato pa so delavke tudi vesele in zadovoljne in zdrave.

Stari Egipčani in mačke.

Iz zgodovine starih narodov vemo, da so mnogi častili živali, gledajoč v teh živalih neka »sveta« bitja. Vzroki takega čaščenja so različni, predvsem pa zanimivi. Tako so Egipčani prav posebno častili mačke. To čaščenje živali pri Egipčanih, pa tudi pri Indijcih je izviral predvsem iz vere, da se po smrti preseli človekova duša v razne živali ter da se ta duša potem seli iz živali v žival toliko časa, dokler ne doseže gotovega očiščenja. Taka čuvstva je težko razlagati, pač pa se je poleg te vere vršilo čaščenje včasih tudi iz čisto praktičnih razlogov, kot je to slučaj pri starih Egipčanih. Dežela Egipt je bila namreč žitnica takratnega sveta, kjer so se poleg žita gojile še druge človeku koristne rastline. Vedno pa je tako, kjer je mnogo žita, tam je tudi mnogo miši in različnih drugih glodalcev, ki delajo po polju silno škodo. Če se pa niti v najmanjši meri ti škodljivci ne zatirajo, se utegnejo s časom tako razmnožiti, da zamore stari in mladi rod uničiti cela polja. In zdaj nam je tudi jasno, zakaj so Egipčani kot poljedelci in kmetje še predvsem častili mačke. Da, njih spoštovanje do mačke je bilo tako nezaslišano veliko, da se je sleherni uboj ene same mačke kaznoval s takojšnjo smrtjo. Polagoma, v tisočletjih je to veliko spoštovanje in čaščenje splahnelo, in danes nam je mačka samo še koristna domača žival, božanstva pa v njej več ne gledamo.

MANUFAKTURO
blago za moške in ženske
NOVOSTI ZA JESEN
nabavite najugodnejše pri tvrdki
NOVAK LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15
(nasproti Munski cerkvi)
Velika izbira! - Solidna postrežba!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjavni: „KNETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 % brez odbitka davka na rento

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12 1/2, in od 3 — 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12 1/2

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

Žima za modroce

najboljša in najcenejša
se dobi v tovarni žime

M. Masterl d. z o. z.
v Stražišču pri Kranju

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
malol
Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
s p r e j m e m o.
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

izšla je
Blasnikova
VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932
ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je naj-
starejši slovenski koledar, ki
je bil že od naših pradedov
najbolj upoštevan in je še
danes najbolj obračtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek
potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z
nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremen-
skimi in dnevnimi znamenji; — solne
in lunine mrke; — lunine spremembe; —
poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice
za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in
račune; — konzulate tujih držav v Ljub-
ljani in Zagrebu; — vse sejne na Kranj-
skem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju,
Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pre-
gled o koncu brejosti živine; — popis
vseh važnih domačih in tujih dogodkov v
preteklem letu; — tabele za računanje
obresti; — življenjepise važnih in odlič-
nih oseb s slikami; — oznanila predme-
tov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.
Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči
tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnik nasl. d. d.
v Ljubljani.

Laško brinje
Kraško brinje
Fige nudi najceneje

Sever & Komp., Ljubljana

Gospodarska cesta 5

250 dinarjev
dnevno

zaslužite z obiskova-
njem ljudi v Vašem
okraju!

„KOSMOS“, Ljubljana,
Poštni predal 307. —
Znamko za odgovor.

Pričano najboljši
Trboveljski
Portland-
cement

vedno v zalogi pri

»EKONOM«

Ljubljana

Kolodvorska ulica 7

KMETJE,

kupajte blago pri
tvrdkah, katere
oglašajo v
Kmetškem listu!

**Za svojega
vzamem takoj!**

Značajnega, prid-
nega, poštenega in
marljivega dečka,
ki je vaju kmeti-
škega dela ter zna
dobro pisati in ra-
čunati. — Ponudbe
poslaji na upravo
„Kmetškega lista“
pod šifro:
„Priden deček“

Jesensko gnojenje - dvojno gnojenje!

Travnike, sadonosnike, vinograde in njive, na katerih
sejemo ozimino, moramo gnojiti v jeseni. Uspeh jesen-
skega gnojenja v primeri s spomladanskim — dvakratno.

Nitrofoskal-Ruše

vsestransko gnojilo z dušikom, fosforjem, kalijem in ap-
nom, uporabljeno v jeseni, daje pri vseh gospodarskih
kulturah dobre pridelke in zboljša kakovost.

Apneni dušik

raztrošen v jeseni na travnike, povzroča zgodnjo košnjo
in obilo dobrega sena.

Naročila sprejemajo zadruga, kmetijske podružnice
„EKONOM“ v Ljubljani,
kakor tudi Tvoronica za dušik d. d. Ruše

Laneno olje in vse v
Firnež stroko
Emajlne in spadajoče
ostale lake blago ku-
Oljnaté barve pite dobro,
Lanene tropine solidno in
po zmer-
nih cenah
pri

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA - MEDVODE - DOMŽALE

Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Najboljši nemški šivalni stroji

za rodbino, obrt in in-
dustrijo so le: **Original**
Viktoria z večletnim
jamstvom. Pred naku-
pom si oglejte veliko iz-
biro. Ugodna plačila na
mesečne obroke. Ceniki
franko. Specijalna me-
hanična delavnica.

Priporočila se tvrdka:

FRANC SAUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 36

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

**Velika
zaloga**

suknena bla-
ga za moške in
ženske obleke.

Lepa izbira
svilenih rut in
različnih šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

Sanatorij Telefon
2358

v Mariboru

Gospodarska ulica 49

Lastnik in vodja:
primarij dr. Černič
specijalist za kirurgijo

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije
in opremljen z zdravilnimi aparati: **višinskim**
solncem za obsevanje ran, kostnih in sklep-
nih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po
poškodbah in ohlapelosti čreves; **diatermijo**
za električno pregrevanje in električno izži-
ganje; **Zarnico shala** za revmatična in druga
boleča vnetja; „enterocleaner“ jem za no-
tranje črevesne kopeli pri zapeki, napiho-
vanju in za splošni telesni podvig.

Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80
retji 60 Din.

E
KONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA
ZADRUGA V LJUBLJANI,
KOLODVORSKA ULICA 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste
deželnih pridelkov, najfinejšo ba-
naško in domačo moko, krmila,
špecerijsko blago in ostale v to
stroko spadajoče predmete. Ve-
lika zaloga vseh vrst umetnih
gnojil, modre galice ter najbolj-
šega trboveljskega in splitskega
portlandcementsa